

EL

EL

EL

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 26.11.2008
COM(2008) 790 τελικό

2008/0231 (CNS)

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ (Ευρατόμ) του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια

{SEC(2008) 2892}

{SEC(2008) 2893}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Σκεπτικό και στόχοι της πρότασης

Στόχος του παρόντος σχεδίου οδηγίας για τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια είναι η επανέναρξη της διαδικασίας για την καθιέρωση ενός κοινού πλαισίου της ΕΕ για την πυρηνική ασφάλεια, το οποίο επικαιροποιεί και αντικαθιστά την πρόταση της Επιτροπής για μια οδηγία (Ευρατόμ) του Συμβουλίου για τον καθορισμό βασικών υποχρεώσεων και γενικών αρχών αναφορικά με την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων¹, η οποία περιλαμβάνεται στην αρχική δέσμη μέτρων για την πυρηνική ασφάλεια.

Το ανανεωμένο ενδιαφέρον για την ηλεκτροπαραγωγή από πυρηνική ενέργεια που εκδηλώνουν διάφορα κράτη μέλη, με την προοπτική πολυάριθμων παρατάσεων ζωής υφιστάμενων μονάδων και την κατασκευή νέων σταθμών, καθιστά ιδιαίτερα επίκαιρη την παρούσα αναθεωρημένη πρόταση. Είναι προφανές ότι οι συνέπειες των ραδιολογικών συμβάντων δεν σταματούν στα σύνορα και έχουν δυνητικές επιπτώσεις στην υγεία των εργαζομένων και των πολιτών γενικότερα αλλά και ευρείες οικονομικές συνέπειες στον κλάδο της παραγωγής ενέργειας. Με τη θέσπιση δεσμευτικών διατάξεων κοινοτικής νομοθεσίας στις οποίες έχουν υιοθετηθεί διεθνώς επικυρωμένες αρχές για την πυρηνική ασφάλεια προσφέρεται πρόσθετο επίπεδο εγγυήσεων για το κοινό στην ΕΕ γενικότερα, παρέχοντας ασφάλεια δικαίου.

Στο πλαίσιο αυτό, η αναθεωρημένη νομοθετική πρόταση βασίζεται α) στο τεχνικό έργο της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης Ρυθμιστικών Αρχών στα Πυρηνικά (WENRA), το οποίο ολοκληρώθηκε το 2006 για τις υφιστάμενες πυρηνικές εγκαταστάσεις, με τη συμμετοχή όλων των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών για την πυρηνική ασφάλεια, β) στην αρχή ότι μόνον ισχυρές και ανεξάρτητες ρυθμιστικές αρχές μπορούν να διασφαλίσουν τη συνεχή ασφαλή λειτουργία μονάδων πυρηνικής ενέργειας στην ΕΕ, και γ) στην εμπέδωση, στην κοινοτική νομοθεσία, των αρχών των κυριότερων διαθέσιμων διεθνών μέσων, δηλαδή της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια², η οποία συνάφθηκε υπό την αιγίδα του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ), και των εργασιών με αντικείμενο την ασφάλεια, τις οποίες έχει επιτελέσει ο ΔΟΑΕ³.

Η βασική προσέγγιση την οποία υιοθετεί η πρόταση είναι ότι ένα σύνολο κοινών αρχών στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, οι οποίες περιλαμβάνονται ήδη στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, υπόκεινται σε κανονιστικές ρυθμίσεις σε κοινοτικό επίπεδο και συμπληρώνονται με πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας για νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες ισχύος, τους οποίους τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν σύμφωνα με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας βάσει των επιπέδων ασφάλειας που ανέπτυξε η WENRA και σε στενή συνεργασία με την ομάδα υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων (HLG). Βάσει των δέκα αρχών για τις κανονιστικές ρυθμίσεις στο πεδίο της πυρηνικής ασφάλειας που θέσπισε, η ομάδα υψηλού επιπέδου θα καταστεί πόλος

¹ COM 2003/32 τελικό και COM (2004)526 τελικό.

² INFCIRC/449.

³ IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles (Θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας του ΔΟΑΕ), IAEA Safety Standard Series αριθ. SF-1, (2006)· IAEA Safety Glossary – Terminology used in Nuclear Safety and Radiation Protection (Γλωσσάριο του IAEA για την ασφάλεια – Ορολογία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και της προστασίας από τις ακτινοβολίες) (έκδοση 2007).

εστίασης της συνεργασίας μεταξύ των ρυθμιστικών φορέων που είναι επιφορτισμένοι με την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων στα κράτη μέλη και θα συμβάλει στην ανάπτυξη του πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια της ΕΕ.

Γενικός στόχος της πρότασης είναι η επίτευξη, διατήρηση και συνεχής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας στην Κοινότητα, και η ενίσχυση του ρόλου των ρυθμιστικών φορέων. Το πεδίο εφαρμογής της αφορά το σχεδιασμό, την επιλογή της τοποθεσίας, την κατασκευή, τη συντήρηση, τη λειτουργία και τον παροπλισμό των πυρηνικών εγκαταστάσεων, για τις οποίες απαιτείται να ληφθεί υπόψη ο παράγοντας της ασφάλειας βάσει του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου του οικείου κράτους μέλους. Το δικαίωμα κάθε κράτους μέλους να αποφασίζει αν θα χρησιμοποιήσει ή όχι την πυρηνική ενέργεια αναγνωρίζεται και γίνεται πλήρως σεβαστό.

Το παρόν κοινοτικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια αποσκοπεί στην επίτευξη διάφορων επιχειρησιακών στόχων και, ειδικότερα, στην ενίσχυση του ρόλου των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, στην πρωταρχική ευθύνη του κατόχου της άδειας όσον αφορά την ασφάλεια, υπό τον έλεγχο του ρυθμιστικού φορέα, στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας του ρυθμιστικού φορέα, στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου διαφάνειας σε θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, στην εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης, στην τακτική εποπτεία της ασφάλειας, στη διαθεσιμότητα εμπειρογνώσιας σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας και στην απόδοση προτεραιότητας στην ασφάλεια.

1.2. Γενικό πλαίσιο

Επί του παρόντος, το ενδιαφέρον για την πυρηνική ενέργεια εμφανίζεται ανανεωμένο, υποκινούμενο από διάφορους παράγοντες.

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός πυρηνικής ηλεκτρικής ενέργειας στον κόσμο και διαθέτει μια ώριμη πυρηνική βιομηχανία, η οποία καλύπτει ολόκληρο τον κύκλο του πυρηνικού καυσίμου, με δική της τεχνολογική βάση και υψηλά εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Η πυρηνική ενέργεια είναι επί του παρόντος η κύρια πηγή παραγωγής ενέργειας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα σε πολλά κράτη μέλη της ΕΕ, παρέχοντας περισσότερο από το ένα τρίτο της ηλεκτρικής ενέργειας της ΕΕ, και έχει αποδειχθεί ότι είναι μια σταθερή, αξιόπιστη πηγή, σχετικά προστατευμένη από τις διακυμάνσεις των τιμών σε σύγκριση με τις αγορές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου. Ως εκ τούτου, η συνεχιζόμενη χρήση της πυρηνικής ενέργειας θα συνέβαλλε στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της ΕΕ καθώς και στον περιορισμό των εκπομπών CO₂, αλλά εξακολουθεί επίσης να βρίσκεται αντιμέτωπη με ορισμένα εκκρεμή ζητήματα, τα οποία πρέπει να επιλυθούν. Η πυρηνική ενέργεια επηρεάζει σημαντικά το ενεργειακό μείγμα της ΕΕ, υποστηριζόμενη από μια σταθερή προσήλωση σε εργασίες έρευνας και προώθησης των τεχνολογικών εξελίξεων, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της ασφάλειας και προστασίας της.

Η συνεχής βελτίωση της ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αποδοχή της πυρηνικής ενέργειας. Η αξιοποίηση του υπάρχοντος έργου που εκτελέστηκε υπό την αιγίδα του ΔΟΑΕ και η ένταξή του στο κοινοτικό πλαίσιο θα προσθέσει αξία στις εθνικές προσεγγίσεις. Η διασύνδεση των εθνικών συστημάτων και του κοινοτικού συστήματος θα διασφαλίσει τη διατήρηση υψηλού επιπέδου ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις στην ΕΕ και θα βελτιώσει τη διαφάνεια των κανονιστικών μηχανισμών της ΕΕ. Μακροπρόθεσμα, αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της εμπιστοσύνης του κοινού στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας και θα αποφέρει ασφάλεια δικαίου.

1.3. Ισχύοντα κοινοτικά μέσα που συνηγορούν υπέρ της εναρμόνισης της πυρηνικής ασφάλειας σε επίπεδο ΕΕ

Με την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πυρηνικής βιομηχανίας, η σύγκλιση σε κοινοτικό επίπεδο κατέστη αναγκαία για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους να εναρμονίσουν τις πρακτικές ασφάλειας. Το ψήφισμα του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 1975 περί των τεχνολογικών προβλημάτων πυρηνικής ασφάλειας⁴ αναγνώρισε ότι είναι ευθύνη της Επιτροπής να ενεργεί ως καταλύτης σε πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται σε διεθνές επίπεδο στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας. Το εν λόγω ψήφισμα, παρότι *λαμβάνει υπόψη τα προνόμια και τις ευθύνες που αναλαμβάνουν οι εθνικές αρχές*, αναφέρεται στην ευθυγράμμιση των απαιτήσεων ασφάλειας στο πλαίσιο της επιθυμητής εναρμονισμένης προσέγγισης σε κοινοτικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο ενέκρινε ένα νέο ψήφισμα το 1992⁵, στο οποίο επαναλάμβανε τις προθέσεις του ψηφίσματος του 1975 και καλούσε τα κράτη μέλη να συνεχίσουν και να εντείνουν τις συντονισμένες προσπάθειες με στόχο την εναρμόνιση σε θέματα ασφάλειας.

Επιπλέον, η στήριξη στην επεξεργασία κοινοτικής νομοθεσίας για την πυρηνική ασφάλεια αντικατοπτρίζεται όλα αυτά τα χρόνια στα συμπεράσματα του Συμβουλίου⁶ και στις εκθέσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁷. Ωστόσο, έως τώρα δεν έχει θεσπισθεί δεσμευτική κοινοτική νομοθεσία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας.

1.4. Συνεκτικότητα της πρότασης με άλλες πολιτικές και στόχους της Ένωσης

Ο εγγενής σύνδεσμος μεταξύ της προστασίας από τις ακτινοβολίες και της πυρηνικής ασφάλειας αναγνωρίστηκε από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην απόφασή του στην υπόθεση C-29/99, σύμφωνα με την οποία *«η τεχνητή διάκριση μεταξύ της υγειονομικής προστασίας του πληθυσμού και της ασφάλειας των πηγών ιονίζουσών ακτινοβολιών δεν είναι αναγκαία για την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας»*. Το Δικαστήριο επιβεβαίωσε επίσης την αρμοδιότητα της Επιτροπής να διατυπώνει συστάσεις για την εναρμόνιση των μέτρων που απαιτούνται από τα άρθρα 18 και 19 της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια σχετικά με τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία πυρηνικών εγκαταστάσεων, οι οποίες μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο των διατάξεων που θεσπίζουν τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τα βασικά πρότυπα. Η ανάπτυξη μιας κοινοτικής προσέγγισης στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας θα συμβάλει στην πλήρη επίτευξη των στόχων του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της προστασίας από τις ακτινοβολίες, ιδίως προστατεύοντας τους εργαζόμενους και τον ευρύτερο πληθυσμό κατά των κινδύνων της ιονίζουσας ακτινοβολίας χωρίς να περιορίζονται υπέρμετρα οι επωφελείς χρήσεις των πρακτικών που προκαλούν την έκθεση στην ακτινοβολία.

1.5. Αρχική δέσμη μέτρων για την πυρηνική ασφάλεια

Στις 30 Ιανουαρίου 2003, αφού έλαβε τη γνώμη της ομάδας εμπειρογνομόνων που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 31 της συνθήκης Ευρατόμ, η Επιτροπή εξέδωσε δύο προτάσεις οδηγιών, οι οποίες αφορούσαν την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και

⁴ ΕΕ C 185 της 14.08.1975, σ. 1.

⁵ ΕΕ C 172 της 8.07.1992, σ. 2.

⁶ Συμπεράσματα του Συμβουλίου για την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (10823/04)· συμπεράσματα του Συμβουλίου για την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (8784/07).

⁷ Έκθεση Maldeikis με την ευκαιρία της 50ής επετείου της συνθήκης Ευρατόμ (A6-0129/2007) και έκθεση Reul σχετικά με τις συμβατικές πηγές ενέργειας (A6-0348/2007).

τη διαχείριση του αναλωμένου πυρηνικού καυσίμου και των ραδιενεργών αποβλήτων⁸, αντίστοιχα.

Μετά τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής στις 26 Μαρτίου 2003, αμφότερες οι προτάσεις διαβιβάστηκαν στο Συμβούλιο. Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 31 της συνθήκης Ευρατόμ, το Συμβούλιο ζήτησε τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, το οποίο ενέκρινε γνωμοδοτήσεις σχετικά με τις προτάσεις στη σύνοδο ολομέλειας της 13ης Ιανουαρίου 2004.

Ταυτόχρονα, αμφότερες οι προτάσεις συζητήθηκαν στο Συμβούλιο, στο πλαίσιο της ιταλικής και της ιρλανδικής προεδρίας. Καθώς δεν στάθηκε εφικτή η εξασφάλιση πλειοψηφίας για την έγκριση ή την απόρριψη αμφότερων των προτάσεων, συμφωνήθηκε ότι τα συμπεράσματα του Συμβουλίου θα συντάσσονταν βάσει συναίνεσης. Τον Ιούνιο του 2004⁹ εγκρίθηκε από το Συμβούλιο σχέδιο συμπερασμάτων για την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, το οποίο οδήγησε στη σύσταση της ομάδας «Πυρηνική ασφάλεια» του Συμβουλίου. Λεπτομερής παρουσίαση των διαδικαστικών πτυχών που σχετίζονται με την αρχική δέσμη μέτρων για την πυρηνική ασφάλεια περιέχεται στην έκθεση εκτίμησης των επιπτώσεων¹⁰, η οποία συνοδεύει την παρούσα πρωτοβουλία.

Η υφιστάμενη πρόταση οδηγίας, η οποία αφορά την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, θα αποσυρθεί και να αντικατασταθεί από τη νέα πρόταση.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

2.1. Διαβουλεύσεις με τους εμπλεκόμενους παράγοντες σχετικά με την αναγκαιότητα ενός κοινοτικού νομοθετικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια

Η παρούσα αναθεωρημένη νομοθετική πρόταση είναι αποτέλεσμα εκτενούς και διαρκούς διαδικασίας διαβούλευσης, η οποία ξεκίνησε το 2004 κατά τη διάρκεια της ιρλανδικής προεδρίας. Η ομάδα «Πυρηνική ασφάλεια», η ομάδα υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων και το ευρωπαϊκό φόρουμ για την πυρηνική ενέργεια συνέχισαν τις εργασίες σχετικά με το θέμα.

Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας επεξεργασίας της αρχικής δέσμης μέτρων για την πυρηνική ασφάλεια, διεξήχθη, με πρωτοβουλία της Επιτροπής, ευρεία διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τη σκοπιμότητα της θέσπισης ενός νομοθετικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία συμπλήρωσε τις διαβουλεύσεις που διεξήχθησαν ως αποτέλεσμα της νομοθετικής διαδικασίας που προβλέπεται στη συνθήκη Ευρατόμ (οι γνώμες της ομάδας εμπειρογνομώνων που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 31 της συνθήκης και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής). Πραγματοποιήθηκαν επίσης διαβουλεύσεις με διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΔΟΑΕ και ο Οργανισμός για την Πυρηνική Ενέργεια του ΟΟΣΑ. Η Επιτροπή αξιοποίησε επίσης τη συμμετοχή της σε διάφορες διεθνείς συναντήσεις για να παρουσιάσει τα σχέδιά της για μια ρύθμιση της ΕΕ στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας.

Το ευρωπαϊκό φόρουμ για την πυρηνική ενέργεια, το οποίο ιδρύθηκε το 2007 και στο οποίο συμμετέχουν οι καίριας σημασίας ιθύνοντες λήψης αποφάσεων και οργανισμοί σε εθνικό επίπεδο και επίπεδο ΕΕ, συνέβαλε ήδη στη βελτίωση της συνεννόησης όσον αφορά τις κοινές

⁸ COM 2003/32 τελικό.

⁹ 10823/04

¹⁰ SEC(2008) XXX

προσεγγίσεις που απαιτούνται για την περαιτέρω ανάπτυξη της ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Στα συμπεράσματα των συνόδων του φόρουμ που πραγματοποιήθηκαν στην Πράγα και τη Μπρατισλάβα το 2008 τονίζεται η ισχυρή στήριξη του φόρουμ στην έκδοση νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια βάσει *κοινών θεμελιωδών αρχών ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις*.

Επιπλέον, οι τεχνικές βάσεις στις οποίες θεμελιώνονται οι βασικές αρχές που προτείνονται στο παρόν σχέδιο αναθεωρημένης οδηγίας είναι αποτέλεσμα της δραστηριότητας των διαφόρων ομάδων εμπειρογνομόνων με αντικείμενο θέματα πυρηνικής ασφάλειας. Αρκετές δραστηριότητες, σε διαφορετικά επίπεδα και διαφόρων τύπων, αναπτύχθηκαν σε επίπεδο ΕΕ με τη συμμετοχή ομάδων εμπειρογνομόνων που απαρτίζονταν από εκπροσώπους των αρχών ασφάλειας των κρατών μελών, οι οποίες συνέβαλαν ενεργά στην εναρμόνιση των πρακτικών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας.

2.2. Επισκόπηση των ομάδων εμπειρογνομόνων στον τομέα της εναρμόνισης των προσεγγίσεων για την πυρηνική ασφάλεια σε επίπεδο ΕΕ

2.2.1. Ομάδα εργασίας ρυθμιστικών αρχών πυρηνικής ενέργειας (NRWG) και Ομάδα εργασίας για την ασφάλεια των αντιδραστήρων (RSWG)

Για την επιδίωξη των στόχων του ψηφίσματος του Συμβουλίου του 1975 σχετικά με τα τεχνολογικά προβλήματα της πυρηνικής ασφάλειας, η Επιτροπή σύστησε δύο ομάδες εμπειρογνομόνων με αντικείμενο την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Η NRWG, η οποία συνεδρίασε τελευταία φορά τον Ιούνιο του 2005, περιλαμβάνει εκπροσώπους των πυρηνικών ρυθμιστικών αρχών από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τα υπονήφια κράτη της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης. Η RSWG, στην οποία συμμετείχαν όλοι οι ρυθμιστικοί φορείς και οι βιομηχανίες της ΕΕ, καταργήθηκε το 1998.

2.2.2. Συντονισμός σχετικά με ευρωπαϊκά ρυθμιστικά καθήκοντα (CONCERT)

Η ομάδα CONCERT, η οποία συστάθηκε το 1992, ήταν ένα φόρουμ στο οποίο συμμετείχαν πυρηνικές ρυθμιστικές αρχές από την ΕΕ, τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και τα νέα ανεξάρτητα κράτη για την ανταλλαγή εμπειριών και τη βελτίωση της προόδου των προγραμμάτων παροχής συνδρομής και συνεργασίας γενικότερα. Η τελευταία συνεδρίαση της ομάδας πραγματοποιήθηκε το 2005.

2.2.3. WENRA

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις δραστηριότητες που εκτελούνται στο πλαίσιο της WENRA, ενός οργανισμού που απαρτίζεται από τους επικεφαλής και τους ανώτερους υπαλλήλους των πυρηνικών ρυθμιστικών αρχών 17 ευρωπαϊκών χωρών.

Με στόχο την εναρμόνιση των προσεγγίσεων για την ασφάλεια, συστάθηκαν δύο ομάδες εργασίας με εντολή να αναλύσουν την παρούσα κατάσταση και τις διαφορετικές προσεγγίσεις στον τομέα της ασφάλειας, να συγκρίνουν τις επιμέρους εθνικές ρυθμιστικές προσεγγίσεις με τα πρότυπα ασφάλειας του ΔΟΑΕ, να προσδιορίσουν διαφορές και να προτείνουν τρόπους για την ενδεχόμενη εξάλειψη των διαφορών χωρίς να θίγεται το τελικό προκύπτον επίπεδο ασφάλειας.

Τον Ιανουάριο του 2006 δημοσιεύθηκαν εκθέσεις σχετικά με επίπεδα αναφοράς ασφάλειας, οι οποίες αναθεωρήθηκαν στη συνέχεια το 2007 και το 2008¹¹. Τα μέλη της WENRA καθόρισαν πολλά κοινά επίπεδα αναφοράς σχετικά με την ασφάλεια για τους αντιδραστήρες ισχύος με στόχο την εναρμόνιση των εθνικών απαιτήσεων έως το 2010. Οποιαδήποτε

¹¹ <http://www.wenra.org>

κοινοτική πρωτοβουλία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας πρέπει να αξιοποιήσει την τεχνική πρόοδο που επιτεύχθηκε στο πλαίσιο της WENRA. Επιπλέον, οι εκθέσεις της WENRA σχετικά με την εναρμόνιση των προσεγγίσεων ασφάλειας για τους πυρηνικούς αντιδραστήρες αξιολογήθηκαν από την ομάδα «Πυρηνική ασφάλεια», η οποία κατέληξε στη διαπίστωση ότι η μεθοδολογία της WENRA είναι μια συστηματική, τεκμηριωμένη και λογική προσέγγιση της εναρμόνισης.

2.2.4. Ομάδα «Πυρηνική ασφάλεια»

Σε συνέχεια των συμπερασμάτων του Συμβουλίου του 2004 σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, στα οποία ζητείται εκτενής διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη, δρομολογήθηκε ευρεία διαδικασία διαβούλευσης, με στόχο τον προσδιορισμό νέων εργαλείων που μπορούν να συμβάλουν αποτελεσματικότερα στην περαιτέρω βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας και της ασφαλούς διαχείρισης αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, στο πλαίσιο της συνθήκης Ευρατόμ και σύμφωνα με τις αρχές για τη βελτίωση της νομοθεσίας. Το αποτέλεσμα ήταν η σύσταση της ομάδας «Πυρηνική ασφάλεια»¹².

Η τελική έκθεση της ομάδας «Πυρηνική ασφάλεια»¹³, η οποία περιέχει συνολικά συμπεράσματα και συστάσεις, εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 13 Δεκεμβρίου 2006. Η λεπτομερής μεθοδολογία, η οργάνωση των εργασιών και η συλλογή δεδομένων, τα αναλυτικά αποτελέσματα της συλλογής και της ανάλυσης δεδομένων, και η αιτιολόγηση των συμπερασμάτων και των συστάσεων παρουσιάζονται στις εκθέσεις που εκδόθηκαν οι τρεις συσταθείσες υποομάδες¹⁴. Εβδομήντα εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή έλαβαν μέρος στο έργο της ομάδας «Πυρηνική ασφάλεια». Τα συμπεράσματα των εκθέσεων παρέχουν το κατάλληλο τεχνικό υπόβαθρο για την προσέγγιση που προτείνεται στο παρόν σχέδιο οδηγίας για τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια.

2.2.5. Ομάδα υψηλού επιπέδου

Στις 10 Ιανουαρίου 2007, η Επιτροπή ενέκρινε ένα σχέδιο Ενδεικτικού Πυρηνικού Προγράμματος στο οποίο πρότεινε τη σύσταση μιας ομάδας υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια, τη διαχείριση των αποβλήτων και τον παροπλισμό. Στη συνέχεια, η πρόταση αυτή εγκρίθηκε και υποστηρίχθηκε από όλα τα ανώτερα όργανα της ΕΕ (όπως προκύπτει από τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών του Μαρτίου του 2007¹⁵, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Μαΐου του 2007 σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων¹⁶, και την έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 2007 σχετικά με τα 50 έτη ευρωπαϊκής πολιτικής στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας¹⁷).

Η ομάδα υψηλού επιπέδου συστάθηκε επίσημα με την απόφαση 2007/530/Ευρατόμ της Επιτροπής¹⁸ τον Ιούλιο του 2007. Με την απόφαση παρέχεται εντολή στην ομάδα υψηλού επιπέδου να συνδράμει τα θεσμικά όργανα της ΕΕ στη σταδιακή ανάπτυξη κοινής αντίληψης

¹² Η ομάδα «Πυρηνική ασφάλεια» ενεργοποιήθηκε από την ομάδα «Θέματα ατομικής ενέργειας» ακολούθως των συμπερασμάτων του Συμβουλίου για την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (10823/04).

¹³ 15475/2/06 REV2

¹⁴ 15475/2/06 REV 2 ADD 1, 15475/2/06 REV 2 ADD 2, 15475/2/06 REV 2 ADD 3

¹⁵ 7224/1/07 REV 1

¹⁶ 8784/07

¹⁷ A6-0129/2007

¹⁸ EE L 195 της 27.07.2007, σ. 0044 – 0046.

και, τελικά, πρόσθετων ευρωπαϊκών κανόνων στους τομείς της ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων και της ασφαλούς διαχείρισης των αναλωθέντων πυρηνικών καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων.

Η ομάδα υψηλού επιπέδου απαρτίζεται από τους επικεφαλής των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ή αρχών πυρηνικής ασφάλειας των 27 κρατών μελών. Με τη θέσπιση της ομάδας υψηλού επιπέδου, το τεχνικό έργο της WENRA θα διευρυνθεί σε ένα πιο επίσημο πλαίσιο, σε συνεργασία με εκπροσώπους των χωρών της ΕΕ που δεν έχουν αναπτύξει την πυρηνική ενέργεια.

Το προτεινόμενο σχέδιο οδηγίας περιλαμβάνει ειδικές διατάξεις σχετικά με τις δράσεις που πρέπει να υλοποιηθούν από την ομάδα υψηλού επιπέδου, η οποία θα διαδραματίσει καίριο ρόλο υποστηρίζοντας τον καθορισμό εργαλείων για τη διατήρηση και την περαιτέρω βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας σε ολόκληρη την Κοινότητα. Για τον σκοπό αυτό, μόλις εγκριθεί η παρούσα οδηγία από το Συμβούλιο, η αρχική εντολή της ομάδας, όπως καθορίζεται στην απόφαση 2007/530/Ευρατόμ της Επιτροπής, θα τροποποιηθεί από την Επιτροπή, προκειμένου να απηχεί κατάλληλα τις αρμοδιότητές της σε σχέση με την εφαρμογή της οδηγίας.

2.3. Εκτίμηση επιπτώσεων

Η συνοδευτική εκτίμηση επιπτώσεων επικαιροποιεί την εκτίμηση επιπτώσεων που σχετίζεται με την προηγούμενη πρόταση για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία περιλαμβάνεται στη δέσμη μέτρων για την πυρηνική ασφάλεια¹⁹, και βασίζεται στα τεχνικά συμπεράσματα και στις συστάσεις που περιέχονται στις εκθέσεις της ομάδας «Πυρηνική ασφάλεια», καθώς και στις υποχρεώσεις και απαιτήσεις που τάσσει η σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, και στις θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας του ΔΟΑΕ (IAEA Safety Fundamentals).

Η εκτίμηση επιπτώσεων αναλύει **τέσσερις επιλογές πολιτικής**: η *επιλογή πολιτικής 0* συνίσταται στη διατήρηση της παρούσας κατάστασης αμετάβλητης· η *επιλογή πολιτικής 1* προβλέπει την επεξεργασία κοινοτικής νομοθεσίας για τη θέσπιση κοινών προτύπων ασφάλειας για τις υφιστάμενες πυρηνικές εγκαταστάσεις· η *επιλογή πολιτικής 2* συνίσταται στην κοινοτική νομοθεσία εφαρμογής, η οποία θα θεσπίζει μόνον ένα κοινό πλαίσιο με στόχο την επίτευξη και τη διατήρηση ενός υψηλού ομοιόμορφου επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας σε ολόκληρη την Κοινότητα υπενθυμίζοντας ευρέως αναγνωρισμένες αρχές πυρηνικής ασφάλειας, όπου τα μεταγενέστερα εκτελεστικά μέτρα θα τα επεξεργαστεί η ομάδα υψηλού επιπέδου· η *επιλογή πολιτικής 3* βασίζεται σε ένα σύνολο διεθνώς αναγνωρισμένων αρχών πυρηνικής ασφάλειας (προσέγγιση που προτείνεται από την επιλογή πολιτικής 2), το οποίο συμπληρώνεται με πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας για τους νέους πυρηνικούς αντιδραστήρες ισχύος, τους οποίους τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν σύμφωνα με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας βάσει των επιπέδων ασφάλειας που ανέπτυξε η WENRA και σε στενή συνεργασία με την ομάδα υψηλού επιπέδου. Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση των επιλογών κατέδειξε ότι η αποδοτικότερη λύση για τη θέσπιση μιας κοινοτικής κοινής προσέγγισης για την πυρηνική ασφάλεια είναι αυτή που προτείνεται από την επιλογή πολιτικής 3.

¹⁹ COM 2003/32.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι η επανέναρξη της διαδικασίας για την καθιέρωση ενός κοινού πλαισίου της ΕΕ για την πυρηνική ασφάλεια, με στόχο την επίτευξη και τη διατήρηση ενός υψηλού συγκρίσιμου επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας σε ολόκληρη την Κοινότητα, αντικαθιστώντας την αντίστοιχη αρχική πρόταση που περιλαμβάνεται στη δέσμη μέτρων για την πυρηνική ασφάλεια. Η πρόταση βασίζεται στις διατάξεις της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία θεσπίζει ένα συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο που αποτελεί τη βάση ενός εναρμονισμένου συστήματος πυρηνικής ασφάλειας, και της οποίας συμβαλλόμενα μέρη είναι η Ευρατόμ και όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

3.2. Νομική βάση

Νομική βάση της παρούσας πρότασης είναι το άρθρο 31 της συνθήκης Ευρατόμ, σε συνδυασμό με το άρθρο 32 της ίδιας συνθήκης. Το άρθρο 31 ορίζει τη διαδικασία για την έγκριση των βασικών κανόνων ασφάλειας που προβλέπονται στο άρθρο 30 για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού κατά των κινδύνων που προκύπτουν από την ιονίζουσα ακτινοβολία. Το άρθρο 32 ορίζει ρητά ότι οι βασικοί κανόνες είναι δυνατόν να συμπληρωθούν σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 31.

3.3. Επικουρικότητα και αναλογικότητα

Η πυρηνική ενέργεια διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και μειώνει την εξάρτηση του εφοδιασμού της ΕΕ από το εξωτερικό. Εναπόκειται στα κράτη μέλη να αποφασίσουν εάν θα επιλέξουν την ένταξη της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα. Ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να διασφαλίζει ότι η ενεργειακή αυτή πηγή αναπτύσσεται ενώ παράλληλα πληροί τα ανώτατα πρότυπα ασφάλειας.

Όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο βάθρο για την ανάπτυξη της πυρηνικής ασφάλειας. Τα κράτη μέλη της ΕΕ έχουν ήδη εφαρμόσει μέτρα για την επίτευξη υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας εντός της ΕΕ. Ωστόσο, λόγω των διαφορετικών ιστορικών, νομικών πλαισίων, τύπων και αριθμών αντιδραστήρων και των διαφορετικών νομοθετικών προσεγγίσεων, δεν έχουν θεσπισθεί ακόμη κοινός κανόνες στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας για εφαρμογή σε ολόκληρη την Κοινότητα.

Η προσέγγιση της παρούσας πρότασης επιτρέπει στα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν πλήρως την αρχή της επικουρικότητας, καθώς δημιουργεί ένα νομοθετικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια χωρίς να προσδιορίζει τις λεπτομέρειές του. Επιπλέον, στόχος του σχεδίου οδηγίας είναι η ενίσχυση του ρόλου και της ανεξαρτησίας των εθνικών ρυθμιστικών φορέων, αξιοποιώντας με τον τρόπο αυτό τις ικανότητές τους, καθώς και του ρόλου των εθνικών φορέων στην υλοποίηση των συμφωνηθέντων μέτρων. Μέσω της οδηγίας, η αρχή της εθνικής ευθύνης για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων τηρείται πλήρως καθώς, για την ασφάλεια των νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ισχύος, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας, σύμφωνα με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας βάσει των επιπέδων ασφάλειας που ανέπτυξε η WENRA και σε στενή συνεργασία με την ομάδα υψηλού επιπέδου. Επιπροσθέτως, τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να επιβάλουν σε εθνικό επίπεδο μέτρα ασφάλειας αυστηρότερα από τα προβλεπόμενα στο παρόν σχέδιο οδηγίας.

4. ΚΥΡΙΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

4.1. Ευθύνη και πλαίσιο για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων (άρθρο 3)

Το άρθρο σχετικά με την ευθύνη για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων απηχεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της πυρηνικής ασφάλειας, η οποία κατοχυρώνεται επίσης στο άρθρο 9 της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια: η πρωταρχική ευθύνη για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους, ανήκει στον κάτοχο της άδειας υπό τον έλεγχο του ρυθμιστικού φορέα. Επιπλέον, τα μέτρα ασφάλειας και οι έλεγχοι που πρέπει να εφαρμοσθούν σε μια πυρηνική εγκατάσταση αποφασίζονται μόνον από τον ρυθμιστικό φορέα και υλοποιούνται από τον κάτοχο της άδειας.

Η δεύτερη παράγραφος απαιτεί από τα κράτη μέλη να θεσπίσουν και να διατηρήσουν ένα νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια. Όλα τα κράτη μέλη τηρούν ήδη τη διάταξη αυτή, η οποία δεν αναμένεται να δημιουργήσει δυσκολίες όσον αφορά την εφαρμογή της.

4.2. Ρυθμιστικοί φορείς (άρθρο 4)

Το κείμενο ενισχύει τον ρόλο και την ανεξαρτησία των εθνικών ρυθμιστικών φορέων, αξιοποιώντας τις ικανότητές τους. Για τη διευκόλυνση της λήψης αυτόνομων αποφάσεων που δίνουν προτεραιότητα στην πυρηνική ασφάλεια, πρέπει να διασφαλίζεται η ουσιαστική ανεξαρτησία του ρυθμιστικού φορέα από τους πάσης φύσεως οργανισμούς με αποστολή να προωθούν, εκμεταλλεύονται πυρηνικές εγκαταστάσεις ή να δικαιολογούν κοινωνικά οφέλη, καθώς και η απαλλαγή του από άσκοπες επιρροές. Παρόμοια διάταξη περιέχεται ήδη στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια (άρθρο 8 παράγραφος 2). Ο ρυθμιστικός φορέας, ο οποίος θα διαθέτει επαρκείς εξουσίες, ικανότητες, οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την επιτέλεση των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων του, θα είναι υπεύθυνος για την εποπτεία και την υπαγωγή της ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων σε κανονιστικές ρυθμίσεις, καθώς και για την εξασφάλιση της εφαρμογής των απαιτήσεων, των όρων και των κανονισμών ασφάλειας.

Ο ρυθμιστικός φορέας θα είναι υπεύθυνος για τη χορήγηση αδειών και για την παρακολούθηση της εφαρμογής τους στην επιλογή της τοποθεσίας, τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη θέση σε λειτουργία, τη λειτουργία ή τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων.

Ο ρυθμιστικός φορέας θα έχει ως καθήκον να διασφαλίζει ότι ο κάτοχος άδειας διαθέτει προσωπικό επαρκούς αριθμητικής δύναμης και προσόντων για να λειτουργεί τις εγκαταστάσεις.

Για τη συνεχή βελτίωση της ρυθμιστικής υποδομής, ο ρυθμιστικός φορέας και η εθνική ρυθμιστική δομή θα υπόκεινται σε περιοδικές διεθνείς αξιολογήσεις από ομοτίμους.

Στο πλαίσιο της παρούσας διάταξης, οι εθνικοί ρυθμιστικοί φορείς και τα συστήματα κανονιστικών ρυθμίσεων θα υποβάλλονται σε τακτικές διεθνείς αποστολές ανασκόπησης από ομοτίμους στο πλαίσιο αποστολών της διεθνούς υπηρεσίας ρυθμιστικής αξιολόγησης (IRRS) του ΔΟΑΕ, και συμφωνούν να εκπονούν τουλάχιστον μία αυτοαξιολόγηση ανά δεκαετία.

4.3. Διαφάνεια (άρθρο 5)

Οι διατάξεις του άρθρου 5 ανταποκρίνονται στην αναγκαιότητα εξασφάλισης πρόσβασης σε αξιόπιστες πληροφορίες και παροχής της δυνατότητας στο κοινό να συμμετάσχει σε μια διαφανή διαδικασία λήψης αποφάσεων.

4.4. Απαιτήσεις ασφάλειας και κανονισμοί για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις (άρθρο 6)

Το άρθρο 6 επαναλαμβάνει και ενισχύει την υποχρέωση των κρατών μελών να τηρούν τις θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας του ΔΟΑΕ²⁰ καθώς και τις διεθνώς συμφωνηθείσες υποχρεώσεις και απαιτήσεις της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια.

Επιπλέον, όσον αφορά την ασφάλεια των νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ισχύος, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να αναπτύξουν πρόσθετες απαιτήσεις ασφάλειας, σύμφωνα με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας βάσει των επιπέδων ασφάλειας που ανέπτυξε η WENRA, και σε στενή συνεργασία με την ομάδα υψηλού επιπέδου.

Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι μόλις το Συμβούλιο συμφωνήσει επί του κειμένου της οδηγίας η Επιτροπή θα προσαρμόσει ανάλογα την εντολή της ομάδας υψηλού επιπέδου, όπως καθορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής για τη σύσταση της εν λόγω ομάδας.

4.5. Υποχρεώσεις των κατόχων άδειας (άρθρο 7)

Στο παρόν άρθρο συνοψίζονται οι υποχρεώσεις των κατόχων άδειας για την εκπλήρωση των απαιτήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 6 και τονίζονται τα καθήκοντά τους όσον αφορά τη θέσπιση και την εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης και την ύπαρξη επαρκών οικονομικών και ανθρώπινων πόρων για την πυρηνική ασφάλεια.

4.6. Εποπτεία (άρθρο 8)

Οι αξιολογήσεις της πυρηνικής ασφάλειας, οι έρευνες, οι δράσεις ελέγχου και επιβολής της νομοθεσίας από τον ρυθμιστικό φορέα πρέπει να διενεργούνται καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των εγκαταστάσεων, ακόμη και κατά τη διάρκεια του παροπλισμού, αρχή η οποία είναι επίσης κοινά αποδεκτή. Για την ενίσχυση των εξουσιών των ευρωπαϊκών ρυθμιστικών αρχών, η παρούσα οδηγία προβλέπει εκτενείς ρυθμιστικές εξουσίες προς όφελος της ασφάλειας. Σε περίπτωση σοβαρών ή επανειλημμένων παραβιάσεων κανόνων ασφάλειας, ο ρυθμιστικός φορέας έχει την εξουσία να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας και να διατάξει την αναστολή των εργασιών σε οποιαδήποτε μονάδα, εάν κρίνει ότι η ασφάλεια δεν είναι πλήρως κατοχυρωμένη. Η υποχρέωση αξιολόγησης και επιβεβαίωσης της ασφάλειας προβλέπεται επίσης στο άρθρο 14 της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια.

4.7. Εμπειρογνωμοσύνη σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (άρθρο 9)

Η διαθεσιμότητα εμπειρογνομόνων σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα το οποίο συζητείται σε κάθε διεθνή συνάντηση που αφορά την πυρηνική ασφάλεια. Κατά τις προηγούμενες δεκαετίες δεν εκπαιδεύθηκαν αρκετοί ειδικοί, επομένως υπάρχει επίσης το πρόβλημα γήρανσης του προσωπικού και των επιθεωρητών ασφάλειας, πολλοί εκ των οποίων πλησιάζουν την ηλικία συνταξιοδότησης. Η Κοινότητα μπορεί να βοηθήσει στον τομέα αυτό, ενθαρρύνοντας τη διακρατική συνεργασία και κατάρτιση. Η υποχρέωση διασφάλισης της διαθεσιμότητας επαρκούς και εξειδικευμένου προσωπικού αναγνωρίζεται επίσης στο άρθρο 11 παράγραφος 2 της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια.

4.8. Προτεραιότητα στην ασφάλεια (άρθρο 10)

Σύμφωνα με την αρχή της απόδοσης προτεραιότητας στην ασφάλεια, τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα να επιβάλουν σε εθνικό επίπεδο μέτρα ασφάλειας αυστηρότερα από τα προβλεπόμενα στο σχέδιο οδηγίας.

²⁰ IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles (Θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας του ΔΟΑΕ), IAEA Safety Standard Series αριθ. SF-1 (2006).

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ως εκ τούτου, ζητείται από το Συμβούλιο:

να εγκρίνει τη συνημμένη πρόταση οδηγίας (Ευρατόμ) του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑΣ (Ευρατόμ) του ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως τα άρθρα 31 και 32,

την πρόταση της Επιτροπής, στην οποία συνεκτιμήθηκε η γνώμη ομάδας προσωπικοτήτων που ορίστηκαν από την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή μεταξύ των εμπειρογνομόνων επιστημόνων των κρατών μελών²¹,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου²²,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²³,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Το άρθρο 2 στοιχείο β) της Συνθήκης ορίζει ότι η Κοινότητα θεσπίζει ομοιόμορφους κανόνες ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού και μεριμνά για την εφαρμογή τους.
- (2) Το άρθρο 30 της Συνθήκης ορίζει ότι, εντός της Κοινότητας, θεσπίζονται βασικοί κανόνες προστασίας της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού κατά των κινδύνων που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες.
- (3) Για τον σκοπό αυτό, η οδηγία 96/29/Ευρατόμ, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφάλειας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιονίζουσες ακτινοβολίες²⁴, θεσπίζει τους βασικούς κανόνες ασφάλειας. Οι διατάξεις της εν λόγω οδηγίας συμπληρώθηκαν από ειδικότερη νομοθεσία.
- (4) Η απόφαση 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987, για τις κοινοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες²⁵ θέσπισε ένα πλαίσιο για την κοινοποίηση και

²¹ EE C [...] της [...], σ. [...]

²² EE C [...] της [...], σ. [...]

²³ EE C [...] της [...], σ. [...]

²⁴ EE L 159 της 29.6.1996, σ. 1.

²⁵ EE L 371 της 30.12.1987, σ. 76.

την παροχή πληροφοριών για χρήση από τα κράτη μέλη για την προστασία του πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες. Η οδηγία 89/618/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 1989, σχετικά με την ενημέρωση του πληθυσμού για τα εφαρμοστέα μέτρα προστασίας της υγείας και την ακολουθητέα συμπεριφορά σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες²⁶ επέβαλε υποχρεώσεις στα κράτη μέλη να ενημερώνουν τον πληθυσμό σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

- (5) Παρότι το σύστημα προστασίας από τις ακτινοβολίες που θεσπίστηκε από τα υπάρχοντα βασικά πρότυπα ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες επιστημονικές γνώσεις, διασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας του πληθυσμού, πρέπει να συμπληρωθεί περαιτέρω ώστε να διασφαλισθεί η διατήρηση, η ανάπτυξη και η συνεχής βελτίωση του υψηλού επιπέδου ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Η ύπαρξη υψηλού επιπέδου ασφάλειας από τον σχεδιασμό έως τον παροπλισμό αποτελεί εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση για την πλήρη επίτευξη των στόχων της προστασίας της υγείας που προβλέπονται στο άρθρο 2 στοιχείο β) της Συνθήκης. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να διατηρηθούν αποτελεσματικά επίπεδα προστασίας κατά των κινδύνων από τις ακτινοβολίες και πρέπει να προλαμβάνονται τα ατυχήματα που μπορούν να έχουν ραδιολογικές συνέπειες.
- (6) Παρότι κάθε κράτος μέλος είναι ελεύθερο να αποφασίζει για το ενεργειακό του μείγμα, ύστερα από μια περίοδο προβληματισμού, το ενδιαφέρον για την κατασκευή νέων σταθμών ανανεώθηκε και ορισμένα κράτη μέλη αποφάσισαν να χορηγήσουν άδειες για νέους σταθμούς. Επιπλέον, στα προσεχή έτη αναμένεται να υποβληθούν αιτήσεις παράτασης της ζωής υφιστάμενων μονάδων παραγωγής πυρηνικής ενέργειας από τους κατόχους των σχετικών αδειών.
- (7) Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να αναπτυχθούν βέλτιστες πρακτικές, οι οποίες θα καθοδηγήσουν τους ρυθμιστικούς φορείς στις αποφάσεις τους σχετικά με την παράταση της διάρκειας ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων.
- (8) Τα κράτη μέλη έχουν ήδη εφαρμόσει μέτρα για την επίτευξη υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας εντός της Κοινότητας.
- (9) Η συνεχής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας επιβάλλει να έχουν προβλέψει τα συστήματα διαχείρισης και οι κάτοχοι άδειας να εγγυώνται το υψηλό επίπεδο ασφάλειας για τον πληθυσμό.
- (10) Οι θεμελιώδεις αρχές και οι απαιτήσεις που θέσπισε ο Διεθνής Οργανισμός Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) απαρτίζουν ένα πλαίσιο πρακτικών στις οποίες πρέπει να βασίζονται οι εθνικές απαιτήσεις ασφάλειας. Τα κράτη μέλη έχουν συμβάλει σημαντικά στη βελτίωση των εν λόγω θεμελιωδών αρχών και απαιτήσεων.
- (11) Οι εθνικές αρχές ασφάλειας των κρατών μελών που διαθέτουν σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής από πυρηνική ενέργεια στην επικράτειά τους συνεργάστηκαν στο πλαίσιο της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης Ρυθμιστικών Αρχών στα Πυρηνικά (WENRA) και καθόρισαν πολλά κοινά επίπεδα αναφοράς ασφάλειας για τους

²⁶ ΕΕ L 357 της 7.12.1989, σ. 31.

αντιδραστήρες ισχύος με στόχο την ευθυγράμμιση των εθνικών απαιτήσεων έως το 2010.

- (12) Παρά την υπάρχουσα εναρμόνιση, οι διαδικασίες και οι πρακτικές στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας εξακολουθούν να διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Επί του παρόντος, η ποικιλομορφία των μέτρων δεν διασφαλίζει ότι οι απαιτήσεις προστασίας της υγείας που προβλέπονται στο άρθρο 2 στοιχείο β) της Συνθήκης εφαρμόζονται με τον πλέον συνεπή τρόπο στην Κοινότητα. Προσχωρώντας στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 24 Οκτωβρίου 1996, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας δεσμεύθηκε να τηρεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο υψηλό επίπεδο πυρηνικής ασφάλειας²⁷. Προκειμένου η Κοινότητα να διασφαλίσει ότι οι αρχές της εν λόγω σύμβασης τηρούνται σε κοινοτικό επίπεδο και ότι εφαρμόζονται ομοιόμορφοι κανόνες ασφάλειας όπως απαιτεί το άρθρο 2 στοιχείο β) της Συνθήκης, τα βασικά πρότυπα για την προστασία από τις ακτινοβολίες πρέπει να συμπληρωθούν με κοινές αρχές ασφάλειας.
- (13) Η παροχή ορθών και έγκαιρων πληροφοριών στον πληθυσμό σχετικά με σημαντικά θέματα πυρηνικής ασφάλειας πρέπει να βασίζεται σε υψηλό επίπεδο διαφάνειας σε ζητήματα ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων.
- (14) Η εθνική ευθύνη των κρατών μελών για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων είναι η θεμελιώδης αρχή επί της οποίας αναπτύχθηκαν οι κανονιστικές ρυθμίσεις για την πυρηνική ασφάλεια σε διεθνές επίπεδο, όπως επικυρώθηκε με τη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια. Αυτή η αρχή της εθνικής ευθύνης, καθώς και η αρχή της πρωταρχικής ευθύνης για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, η οποία ανήκει στον κάτοχο της άδειας υπό τον έλεγχο του εθνικού ρυθμιστικού φορέα της χώρας του, θα πρέπει να ενισχυθεί με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.
- (15) Προκειμένου να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή των απαιτήσεων ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις, τα κράτη μέλη πρέπει να συστήσουν ρυθμιστικούς φορείς ως ανεξάρτητες αρχές. Οι ρυθμιστικοί φορείς πρέπει να διαθέτουν επαρκείς ικανότητες και πόρους για την επιτέλεση των καθηκόντων τους.
- (16) Προκειμένου να διασφαλισθεί αποτελεσματική εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει τα κράτη μέλη να υποβάλλουν εκθέσεις στην Επιτροπή κατά τακτά διαστήματα. Υπό το πρίσμα των απαιτήσεων της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια είναι ενδεδειγμένα διαστήματα τριετίας.
- (17) Για τη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας η Επιτροπή δύναται, κατά περίπτωση, να υποβάλλει προτάσεις για έγκριση από το Συμβούλιο.
- (18) Η ευρωπαϊκή ομάδα υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση των αποβλήτων συστάθηκε²⁸ για να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Κοινότητας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να στηρίξει την ανάπτυξη των εργαλείων που είναι αναγκαία για τη διατήρηση και τη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας, τα οποία πρέπει να εφαρμόζονται στο

²⁷ Υπό τις συνθήκες αυτές εφαρμόζεται η διοργανική συμφωνία περί διοργανικής συνεργασίας στο πλαίσιο διεθνών συμβάσεων στις οποίες η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη.

²⁸ ΕΕ L 195 της 27.07.2007, σ. 0044 – 0046.

σχεδιασμό, την επιλογή τοποθεσίας, την κατασκευή, τη συντήρηση, τη λειτουργία και τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων, για τις οποίες απαιτείται συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις ασφάλειας βάσει του νομοθετικού και του ρυθμιστικού πλαισίου του οικείου κράτους μέλους.

- (19) Οι ρυθμιστικοί φορείς που είναι επιφορτισμένοι με την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων στα κράτη μέλη πρέπει να συνεργάζονται κυρίως μέσω της ευρωπαϊκής ομάδας υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση των αποβλήτων, η οποία ανέπτυξε δέκα αρχές για κανονιστικές ρυθμίσεις στο πεδίο της πυρηνικής ασφάλειας. Η ευρωπαϊκή ομάδα υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση των αποβλήτων θα πρέπει να συμβάλει στο κοινοτικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια, με στόχο τη συνεχή βελτίωσή του.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η επίτευξη, η διατήρηση και η συνεχής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας στην Κοινότητα καθώς και η βελτίωση του ρόλου των εθνικών ρυθμιστικών φορέων.
2. Εφαρμόζεται στο σχεδιασμό, την επιλογή τοποθεσίας, την κατασκευή, τη συντήρηση, τη λειτουργία και τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων, για τις οποίες απαιτείται η συνεκτίμηση παραγόντων ασφάλειας στο πλαίσιο του νομοθετικού και του ρυθμιστικού πλαισίου του οικείου κράτους μέλους.
3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις διατάξεις της οδηγίας 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου.
4. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει το δικαίωμα κάθε κράτους μέλους να αποφασίζει κατά πόσο θα χειρίζεται ή όχι δικό του πυρηνικό πρόγραμμα για μη στρατιωτικούς σκοπούς.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας:

- (1) ως «πυρηνική εγκατάσταση» νοείται εργοστάσιο κατασκευής πυρηνικών καυσίμων, ερευνητικός αντιδραστήρας (συμπεριλαμβανομένων υποκρίσιμων και κρίσιμων διατάξεων), σταθμός ηλεκτροπαραγωγής από πυρηνική ενέργεια, μονάδα αποθήκευσης αναλωμένου καυσίμου, εργοστάσιο εμπλουτισμού ή μονάδα επανεπεξεργασίας·
- (2) ως «πυρηνική ασφάλεια» νοείται η επίτευξη κατάλληλων συνθηκών λειτουργίας μέσω μέτρων που λαμβάνονται για την πρόληψη ατυχημάτων ή τον μετριασμό των συνεπειών ατυχημάτων, με αποτέλεσμα την προστασία των εργαζομένων, του πληθυσμού καθώς και του ατμοσφαιρικού αέρα, των υδάτων και του εδάφους κατά των υπέρμετρων κινδύνων ακτινοβολίας που προκύπτουν από πυρηνικές εγκαταστάσεις·

- (3) ως «ραδιενεργό υλικό» νοείται κάθε υλικό που περιέχει ένα ή περισσότερα ραδιονουκλεΐδια των οποίων η ραδιενέργεια ή η συγκέντρωση δεν είναι δυνατόν να παραβλεφθεί όσον αφορά την προστασία από τις ακτινοβολίες·
- (4) ως «παροπλισμός» νοείται κάθε διοικητικό και τεχνικό μέτρο που λαμβάνεται προκειμένου να επιτραπεί η άρση του συνόλου ή μέρους των ρυθμιστικών ελέγχων σε μια πυρηνική εγκατάσταση, με εξαίρεση χώρο εναπόθεσης ή ορισμένες πυρηνικές μονάδες που χρησιμοποιούνται για τη διάθεση καταλοίπων της εξόρυξης και επεξεργασίας ραδιενεργών υλικών, οι οποίες κλείνουν αλλά δεν παροπλίζονται·
- (5) ως «ραδιενεργά απόβλητα» νοούνται τα ραδιενεργά υλικά σε αέρια, υγρή ή στερεά μορφή για τα οποία δεν προβλέπεται περαιτέρω χρήση από το κράτος μέλος και τα οποία υπόκεινται σε ελέγχους ως ραδιενεργά απόβλητα από ρυθμιστικό φορέα βάσει του νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου του κράτους μέλους·
- (6) ως «αναλωμένο καύσιμο» νοείται το πυρηνικό καύσιμο το οποίο έχει ακτινοβοληθεί σε πυρήνα αντιδραστήρα και απομακρυνθεί μονίμως από αυτόν· τα αναλωμένα καύσιμα μπορούν είτε να θεωρούνται χρησιμοποιήσιμος πόρος ο οποίος δύναται να υποβληθεί σε επανεπεξεργασία είτε να προορίζονται για τελική διάθεση χωρίς να προβλέπεται περαιτέρω χρήση και να αντιμετωπίζονται ως ραδιενεργά απόβλητα·
- (7) ως «ιονίζουσα ακτινοβολία» νοείται η μεταφορά ενέργειας υπό μορφή σωματιδίων ή ηλεκτρομαγνητικών κυμάτων μήκους κύματος μικρότερου από 100 νανόμετρα ή συχνότητας μεγαλύτερης από 3×10^{15} Hertz διά των οποίων παράγονται ιόντα αμέσως ή εμμέσως·
- (8) ως «ρυθμιστικός φορέας» νοείται φορέας (ή φορείς) εξουσιοδοτημένος από το κράτος μέλος να χορηγεί στο συγκεκριμένο κράτος μέλος άδειες και να εποπτεύει την επιλογή τοποθεσίας, τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη θέση σε λειτουργία, τη λειτουργία και τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων·
- (9) ως «άδεια» νοείται κάθε είδους εξουσιοδότηση που δίδεται από τη ρυθμιστική αρχή στον αιτούντα για να έχει την ευθύνη για την επιλογή τοποθεσίας, τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη θέση σε λειτουργία, τη λειτουργία και τον παροπλισμό μιας πυρηνικής εγκατάστασης·
- (10) ως «νέοι αντιδραστήρες ισχύος» νοούνται αντιδραστήρες παραγωγής πυρηνικής ενέργειας για τους οποίους χορηγείται άδεια λειτουργίας μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 3

Ευθύνη και πλαίσιο για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων

1. Η πρωταρχική ευθύνη για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων ανήκει στον κάτοχο της άδειας υπό τον έλεγχο του ρυθμιστικού φορέα. Τα μέτρα ασφάλειας και οι έλεγχοι που πρόκειται να εφαρμοσθούν σε μια πυρηνική εγκατάσταση αποφασίζονται μόνον από τον ρυθμιστικό φορέα και εφαρμόζονται από τον κάτοχο της άδειας.

Ο κάτοχος της άδειας φέρει την πρωταρχική ευθύνη για την ασφάλεια καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων έως ότου απαλλαγεί από τον ρυθμιστικό έλεγχο. Η εν λόγω ευθύνη του κατόχου της άδειας δεν μεταβιβάζεται.

2. Τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν και να διατηρούν ένα νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Το πλαίσιο περιλαμβάνει εθνικές απαιτήσεις ασφάλειας, σύστημα χορήγησης αδειών και ελέγχου των πυρηνικών εγκαταστάσεων και την απαγόρευση της λειτουργίας πυρηνικών εγκαταστάσεων χωρίς άδεια, και σύστημα κανονιστικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων εκτελεστικών μέτρων.

Άρθρο 4 *Ρυθμιστικοί φορείς*

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι ο ρυθμιστικός φορέας είναι πραγματικά ανεξάρτητος από τους πάσης φύσεως οργανισμούς με αποστολή να προωθούν, εκμεταλλεύονται πυρηνικές εγκαταστάσεις ή να δικαιολογούν κοινωνικά οφέλη και ότι δεν υπόκειται σε επιρροές οι οποίες μπορούν να επηρεάσουν την ασφάλεια.
2. Στον ρυθμιστικό φορέα παρέχονται επαρκείς εξουσίες, ικανότητες, οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι ώστε να ανταποκρίνεται στις ευθύνες και τα καθήκοντά του. Εποπτεύει και ρυθμίζει την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και μεριμνά για την εφαρμογή των απαιτήσεων ασφάλειας, των όρων και των κανονισμών ασφάλειας.
3. Ο ρυθμιστικός φορέας χορηγεί άδειες και παρακολουθεί την εφαρμογή τους όσον αφορά την επιλογή τοποθεσίας, τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη θέση σε λειτουργία, τη λειτουργία ή τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων.
4. Οι ρυθμιστικοί φορείς μεριμνούν ώστε οι κάτοχοι άδειας να διαθέτουν κατάλληλο προσωπικό από πλευράς αριθμητικής δύναμης και προσόντων.
5. Τουλάχιστον ανά δεκαετία, ο ρυθμιστικός φορέας και το εθνικό ρυθμιστικό σύστημα υποβάλλονται σε διεθνή αξιολόγηση από ομοτίμους με στόχο τη συνεχή βελτίωση των ρυθμιστικών υποδομών.

Άρθρο 5 *Διαφάνεια*

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν το κοινό σχετικά με τις διαδικασίες και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων εποπτείας της πυρηνικής ασφάλειας. Μεριμνούν επίσης ώστε οι ρυθμιστικοί φορείς να ενημερώνουν αποτελεσματικά το κοινό στα πεδία της αρμοδιότητάς τους. Διασφαλίζεται η πρόσβαση σε πληροφορίες σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές και διεθνείς υποχρεώσεις.

Άρθρο 6 *Απαιτήσεις και κανονισμοί ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις*

1. Τα κράτη μέλη τηρούν τις θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας του ΔΟΑΕ (IAEA Safety Fundamentals: Fundamental safety principles (Θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας), IAEA Safety Standard Series αριθ. SF-1 (2006)). Τηρούν τις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις που περιέχονται στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια (IAEA INFCIRC 449 της 5ης Ιουλίου 1994).

Μεριμνούν, ειδικότερα, ότι εφαρμόζονται οι ισχύουσες αρχές που καθορίζονται στις θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας του ΔΟΑΕ ώστε να διασφαλίζεται υψηλό επίπεδο ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων αποτελεσματικές ρυθμίσεις κατά των δυνητικών κινδύνων ακτινοβολίας, πρόληψη και λήψη μέτρων σε περίπτωση ατυχημάτων, διαχείριση της γήρανσης των εγκαταστάσεων, μακροπρόθεσμη διαχείριση όλων των παραγόμενων ραδιενεργών υλικών, και ενημέρωση του πληθυσμού και των αρχών των γειτονικών κρατών.

2. Όσον αφορά την ασφάλεια των νέων πυρηνικών αντιδραστήρων ισχύος, τα κράτη μέλη στοχεύουν στην ανάπτυξη πρόσθετων απαιτήσεων ασφάλειας, σύμφωνα με την αρχή της συνεχούς βελτίωσης της ασφάλειας βάσει των επιπέδων ασφάλειας που ανέπτυξε η Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση Ρυθμιστικών Αρχών στα Πυρηνικά (WENRA) και σε στενή συνεργασία με την ομάδα υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων.

Άρθρο 7 *Υποχρεώσεις κατόχων άδειας*

1. Οι κάτοχοι άδειας σχεδιάζουν, κατασκευάζουν, εκμεταλλεύονται και παροπλίζουν τις πυρηνικές εγκαταστάσεις τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφοι 1 και 2.
2. Οι κάτοχοι άδειας θεσπίζουν και εφαρμόζουν συστήματα διαχείρισης, τα οποία ελέγχονται τακτικά από τον ρυθμιστικό φορέα.
3. Οι κάτοχοι άδειας διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για να αντεπεξέρχονται στις υποχρεώσεις τους.

Άρθρο 8 *Εποπτεία*

1. Ο ρυθμιστικός φορέας διενεργεί αξιολογήσεις της πυρηνικής ασφάλειας, έρευνες, έλεγχο και, κατά περίπτωση, επιβολή της νομοθεσίας στις πυρηνικές εγκαταστάσεις καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους, ακόμη και κατά τη διάρκεια του παροπλισμού τους.
2. Ο ρυθμιστικός φορέας έχει την εξουσία να ανακαλέσει την άδεια λειτουργίας σε περίπτωση σοβαρών ή επανειλημμένων παραβιάσεων κανόνων ασφάλειας στην πυρηνική εγκατάσταση.
3. Ο ρυθμιστικός φορέας έχει την εξουσία να διατάξει την αναστολή των εργασιών οποιουδήποτε πυρηνικού σταθμού εάν κρίνει ότι η ασφάλεια δεν κατοχυρώνεται πλήρως.

Άρθρο 9 *Εμπειρογνώσια σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας*

Μερίμνη των κρατών μελών διατίθενται κατάλληλες ευκαιρίες εκπαίδευσης και επιμόρφωσης για συνεχή θεωρητική και πρακτική κατάρτιση σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας, τόσο χωριστά όσο και μέσω διακρατικής συνεργασίας.

Άρθρο 10
Προτεραιότητα στην ασφάλεια

Τα κράτη μέλη δύνανται να θεσπίσουν μέτρα ασφάλειας αυστηρότερα από τα προβλεπόμενα στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 11
Υποβολή εκθέσεων

Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας το αργότερο [τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της] και έπειτα ανά τριετία. Με βάση την πρώτη έκθεση, η Επιτροπή παρουσιάζει στο Συμβούλιο έκθεση για την πρόοδο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας συνοδευόμενη, κατά περίπτωση, από νομοθετικές προτάσεις.

Άρθρο 12
Μεταφορά της οδηγίας

Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ της αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία [το αργότερο δύο έτη από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 13]. Κοινοποιούν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων καθώς και πίνακα αντιστοιχίας μεταξύ αυτών των διατάξεων και των διατάξεων της παρούσας οδηγίας.

Όταν τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις εν λόγω διατάξεις, αυτές περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 13
Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 14
Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος